

Kiadóhivatal: Füssy
nyvkereskedése, Fő tér
5. sz., ahol a hirdetések
felvételnek. Telefon 34.
Szerkesztőség:
Torda, Vallászsabads.-tér
5. sz. Telefon szám: 34.

ARANYOSVIDÉK

A lap szellemi részét il-
lető közlemények heten-
ként legkésőbb csütörtök
delég az ARANYOSVIDÉK
SZERKESZTŐSÉGE cí-
mére küldendők. —

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT SZOMBATON.

Előfizetési ára: Egész évre 24 korona.
Fél évre 12 korona. Negyed évre 6 korona.

Felelős szerkesztő:
DR. BARÓTHY ISTVÁN.

Egyes szám ára: 50 fillér!
Kéziratokat vissza nem adunk.

A drágaság

Tordán napról-napra nagyobb mérvet ölt annyira, hogy ma már ugyszólván Torda Erdély legdrágább városa.

Hivatalosan meg van állapítva, hogy cukor hiány van, mert cukor be nem szerezhető,

Liszt és gabona egyáltalán nem kapható, vagy ha elvétve van, akkor egy véka buza 100—140 korona, árpa 60—70 korona. Szóval egy vékának annyi az ára, mint a menyinyi egy métermázsáé kellene legyen.

Napról-napra türethetlenebb a drágaság és még türethetlenebb lesz, mert kezd a pénzhiány megszűnni.

Ilyen nagy drágaságban hogyan is tud megélni a szegényebb nép-

osztály, (beleértve a tisztviselőket is), mert a drágaság csak a szegényebb néposztályokat sújtja.

Ezek az állapotok sűrűn segíteni kell. Tenni kell és pedig első sorban a hatóságok kötelessége ez. A hatóságok találjanak módot arra, hogy ez az égbekiáltó drágaság meg legyen szüntetve.

Ha másként nem lehetséges, állítsanak fel:

1. hatósági husszéket;
2. hatósági zöldségüzletet;
3. hatósági élelmiszer üzletet;
4. hatósági liszt és kenyér üzletet.

Meg vagyunk győződve azt fogják mondani, hogy ez lehetetlen. De miért volna lehetetlen. Agilis, gyors munkával, jó alaposággal minden keresztül vihető.

Torda városának elég nagy a vidéke te lehet onnan vásárolni zöldséget, gabonát, s a vágómarhát a hatósági hus-

szék részére. stb. stb. Ezt a kérdést egy, a hatóságokkal együtt működő és ügyesen vezetett városi közélet-mezési bizottság, melyben helyet foglal minden néposztály képviselője, — megoldhatja, — s rendezheti úgy, hogy a szükölködő és szegény néposztály megmenekül a nagy drágaságtól.

Próbálják a hatóságok kezükbe venni e kérdést s oldják meg, akkor hisszük, hogy nem lesz egy kilogramm kenyér 10 korona, egy véka buza 120 korona, 1 kis esomó zöldség 2—8 korona, stb. stb.

Ezt más városok megtették már a múltban és mikor nálunk télen, tavasszal alig lehetett burgonyát, babot stb. kapni, akkor máshol hatósági burgonya, bab stb. állott az arra igényt tartók rendelkezésére.

Meg kell csak próbálni haladéktalanul s hisszük, hogy az akció sikeres lesz s a város egész lakosságának hála lesz a jutalmazoknak, a kik ezt megcsinálják.

A fehérhátú bankjegyek beváltása.

Az erdélyi pénzügyintézetek a kormányzó-tanács beleegyezésével elhatározták, hogy az Osztrák-Magyar Bank által kibocsátott és

a forgalomtól elvont 25 és 200 koronás bankjegyeket beváltják forgalomképes bankjegyekre.

A kormányzó-tanács engedélyével a beváltás Erdélyben, Bánátban és Magyarország románlaktá területein a katonai hatóságok ellenőrzése mellett fog megtörténni. A beváltás határideje 1919. július 15-től 25 ig tart bármely pénzügyintézetnél; 26-tól augusztus 2 ig csak alaposan megokolt esetekben lehetséges. — A bankjegyek beszolgáltatásának módja a következő: A benyújtó tulajdonos nevét ráírja a bankjegy fehér hátára. Kimutatást melékel, amelyben feltünteti az átadó vezető- és keresztnévét, a bankjegyek darabszámát, a pénznemet, a 25 és 200 koronások számát, a bankjegyek teljes összegét és írásbeli kijelentést tesz, hogy a beváltás saját veszélyére történik, a bankjegyek a bemutató tulajdonát képezik, vagy megbízás esetén a megbízó nevét, foglalkozását és lakását. A beváltó pénzügyintézet elismervényt ad a bankjegyek átvételéről, amelyet néhány hét múlva be kell mutatni és ekkor az illető pénzügyintézet lepecsételt, forgalomképes pénzt ad vissza. Megrongált pénzt is beváltanak. A felmerülő költségek fedezésére az első turnusban két százalék levonást eszközölnek, a második beváltási időszakban pedig 3 százalék a levonás. Az átvett bankjegyeket forgalomképesekkel való kicserélés céljából a pénzügyintézetek Bécsbe küldik és az így kapott bankjegyeket a megfelelő lepecsételési százalék levonásával lepecsét-

TÁRCA.

László Fülöpötől.

Írta: Dr. Baróthy Istvánné.

Sokszor olvasom mostanában az újságokból, hogy László Fülöp bizonyos conflictusba keveredett legújabb hazájában. Mi igaz, mi nem, nem tudom, csak annyit, hogy ő kiváló nagy ember.

Rómában hallottam sokat beszélni róla az elragadtatás hangján. Ugyanis Fraknoi Vilmos püspök kérésére megengedte a pápa XIII. Leó, hogy a magyar királyság és kereszténységre térésük 900 ik évfordulóján egy magyar festő művész lefesthesse.

A püspök ezen feladatra László Fülöpöt szolgáltatta fel, ki örömmel vállalkozott, hogy XIII. Leó pápát lefesse.

A pápa február és március hó folyamán több ízben ült a festőnek magánszo-

bájában, a hova csak legbizalmasabb emberei léphettek be. Ez az első eset, hogy többször is ült egy festőnek; hiszen még a nagyhirű Lenbach is csak egyszer részesült e kitüntetésben.

Mikor a kép készen lett; nemcsak a római olasz és francia, hanem tudósítók révén az angol lapok is az elragadtatás hangján írtak róla. A pápa maga is annyira meg volt elégedve, hogy elismerése jeléül a II. Pius lovagrendjét küldte meg Lászlónak.

László Fülöp a pápa képét Rampolla bibornoknak szintén általa készített arképével együtt állította ki a római Magyar történeti intézetben. Rómának úgy szólván egész előkelősége elment megtekinteni a magyar művész alkotását, többek között a svéd és norvég trónörökösné Cambridge herceg, Rampolla, Vanutelli biborosok, a Rómában levő külföldi követe. Az összes megjelentek száma mintegy 600 volt. Ezek közül az elismerés legbecesebbt pálmáját kétségkívül a spanyol

festő academia igazgatója - Villegas nyújtotta a magyar művészeknek, a ki összes növendékei élén ezekkel a szavakkal jelent meg László előtt: „Meghajtom fejemet az ön fényes tehetségének alkotása előtt.”

Fraknoi püspök K. Lippich Elekhez ezen alábbi sorokat intézte:

„Mint előre láttam és bizton hittem László csakugyan hirt és dicsőséget szerzett itt magának, a magyar művészetnek és mondhatom a magyar nemzetnek is. A Velasquez által festett X. Inoze pápán kívül egyetlen utódja sem dicsekedhetik ily nagybecsű hasonmással.”

Tehát „nagyak” kellett lennie neki Magyarországon is mégis más hazát keresett magának. Ki tudja miért?

László Fülöp a hírneves magyar festő művész még 1903. évben kiment Angliába, a hol őt mindenütt nagyon megszerették, kedvelték. Angliában nagyon otthonosan érezte magát s meg is nősült, angol nőt

vett feleségül. A festészet fel nem hagyott s ragyogó tehetségét még jobban igyekezett kifejleszteni. Többször megakarta szerezni az angol állampolgárságot s legutóbb 1913 ban megtette a kellő lépéseket, de a honosítás ethuzódott 1914-ig. 1914-ben lett angol állampolgár.

Mivel a háboru alatt Magyarországon élő rokonainak leveleket és többször pénzt küldött s mivel egy osztrák tisztet pénzzavarából kisegített, állampolgárságának törlése iránt pert tett az államügyészség ellene folyamatba.

Az eljárás során László Fülöp ártatlansága s jóhiszeműsége bebizonyosodott s megállapítást nyert, hogy habár nem minden lelki tusakodás nélkül lett angol honpolgár, — mégis Angliának jó állampolgára s mint ilyen fel lett mentve a vád aól, illetve honpolgársága nem töröltetett.

(Szerk.)

Mindennemű nyomtatványok gyorsan és izléses kivitelben készülnek Füssy J. könyvnyomdájában Tordán

telten adják át a közönségnek. A II. kiadásu 20 k-ás és a 10 000 k-ás bankjegyekre a beváltás nem vonatkozik, mert a kormányzó-tanács rendelkezése ezen bankjegyek lebélyegzés után ugyanis forgalomképesek.

Incunostiintare.

Biuroul Cenzurei Turda aduce la cinstintă celor ce i priveșe că conform ordinului Comandamentului trupelor din Transilvania serviciul de sat maior No. 6622. Cenzurarea corespondenței a avizelor telefonice și a telegramelor se va face numai în Turda capitalajudețului rămânând celelalte posturi de cenzura desființate din județ.

No. 18/1919.

Turda 15. iulie 1919.

Ilariu Tulbureanu
seful cenzurei.

Értesítés

A tordai cenzura hivatal ezenel tudomására hozza, hogy a román hadsereg főparancsnokságától eredt 6622 sz. rendelete értelmében ezentúl a levelezési, a telefon hírdetések és a sürgönyök cenzurázása Tordán, a megye székhelyén lesznek cenzurázva, a többi cenzura állomások a megyéből megszüntetve.

No. 18/1919.

Torda, 1919. júl. 15.

Ilariu Tulbureanu
cenzur állomási főnök.

Innen-onnan.

A német nemzetgyűlés a békeszerződést jóváhagyta. A jóváhagyásról a német köztársaság elnöke a békekonzferencia elnökét értesítette.

Július hó 16-án kezdődött meg Nagyszébenben Dr. Apáthy István volt erdélyi főköormánybiztos pörének tárgyalása mely előreláthatólag csak július hó 24-25-én fog befejezést nyerni. A pör iránt egész erdélyben óriási az érdeklődés.

Olaszországban nagy tüntetések voltak. A nép követelte a katonák szonali leszerelését és a cenzúra eltörlését. (Dácia t. ü.)

Olaszország attól fél, hogy Németország magához ragadja az olasz gazdasági piacot, ami nagyon megrendítené Olaszország pénzügyi helyzetét. („Dácia” t. ü.)

Bécs, július 14. A Chicago Tribune bécsi levelezője írja, hogy több bécsi ántánt megbízott Parisban azt sürgette, hogy végre energikusan lépjenek fel Magyarországgal ellen. Azt az előterjesztést tették, hogy vagy küldjenek a szövetségesek csapókat, vagy pedig egész Magyarországon repülőgépekről ledobott robbanóanyagokkal ismertessék azt a tényt, hogy az ántánt so-

hasem ismeri el a bolsevistákat, hanem kizárólag szocialista kormánnyal hajlandó tárgyalni.

A kolozsvári egyetem október elsején nyílik meg, addig megszervezik a tanári kart. 150 pályázó van eddig a kolozsvári egyetemi-tanszékekre. Beiratások már szeptemberben megkezdődnek, de az előadások csak október hó 1-én kezdődnek meg.

Július hó 18-án indult el az első vonat Nagyszébenből Bécsbe. A vonat az Erdélyből kivándorló külföldieket szállította haza.

A város tüzfaja

Nyár közepén vagyunk, de azért időszerű a tüzfáról csevegni egy kissé.

Ha kissé gondolkozunk mindjárt első kérdésünk, vajjon milyen áru tüzfával fog fűteni a város legszegényebb néposztálya, az az osztály, a melynek lakásaiba, kunyhóiba még a földgáz bevezetve nincsen, s így annak áldásos melegét és olcsóságát nem élvezheti. Másik kérdés, vajjon gondolt-e már valamelyik városi hatóság arra, hogy a város szegény néposztálya részére olcsó áru tüzfát biztosítson a bekövetkező téli időszakra?

Az első kérdésre ez a felelet: A tüzfaja az idén a magas munkabérek, a nehéz szállítási, fuvarozási viszonyok miatt sokkal drágább lesz, mint a múlt évben s így a lakosságnak tüzfára reá utalt része csak nagyon drágán szerezheti be azt s a drágaságot még fokozni fogja a munkásriány is.

A második kérdésre a felelet: bizony nem gondolt egyik hatóság sem; hanem e helyett az történt, hogy példának okáért Torda város tanácsa a város tulajdonát képező Király nagyerdőn kitermelt 2424 ürköbméter tüzfát és 526 esomó ágfát elakarja adni és erre ajánlatot is kért be. Ez szerintünk helytelen dolog.

Figyelemmel a fűtésre, a tüzfaja drágaságára, a mely első sorban a szegény néposztályokat, de különösen a munkásosztályt és a tisztviselőket sújtja, legjobban tenné a város, ha nem adná el kereskedőnek a fát, hanem beszállítatva és Tordán alkalmas helyen raktározva, az olcsó árban — mondjuk a kész kiadásokhoz még 10 százalékos hasznot számítva — kizárólag az arra reászorulóknak osztatná ki annak idején.

Mondjuk pld. van Tordán 600 olyan szegény, sok gyerekes családapa, (közöttük sok rokkant is) a ki nem tud egy öl fűért majd novemberben 400-600 koronát adni, milyen áldásos dolog volna, ha egy öl olcsó városi tüzfát kapna s nem volna arra kárhóztatva, hogy 4-5 gyereke s neje a fűhiány és drágaság miatt napokon, esetleg heteken át dideregjen, hideg szobában aludjon s csak akkor egyenek főzött meleg ételt, mikor valahogyan fához jut az apa.

Mert ez így van ám télen a szegény emberekről, a hol nincsen földgáz. Már pedig a legtöbb szegényebb családnál

nincsen, mert rendszerint olyan utcákban laknak, hol még a hálózat léfektetve nincsen, akik pedig oly utcában laknak, hol a hálózat meg van, azok sem vezetettették még be a gázt, mert a bevezetés költségei az anyagihiány miatt óriásiak.

Tegye megfontolás tárgyává Torda város tanácsa a tüzfakérdést s még a míg nem késő hozzon újabb tanács határozatot a már kitermelt és még kitermelendő városi tüzfaja fölött. A már eddig esetleg beérkezett vásárlási ajánlatokat vissza lehet küldeni, nem kell félni, az ajánlattevő kereskedők nem fázna meg a télen és óriási áron való kereskedésre nem épen szükséges, hogy városi fát vegyenek meg. Ha már másként nem lehet, legalább ilyen módon, előre látó, gondos intézkedésekkel, szocialis érzékkel igyekezzünk egyhiteni embertársaink nyomorán, szenvedéseiben, melyeket a nagy világ katasztrófa okozott.

Még egyet. Ne feledjük, hogy a béke megkötése után megszűnik a pénzhiány, a nyár elmúltával nagyobb lesz a munkanélküliség és nagyobb lesz a nyomor, tehát igyekezzünk idejekorán elébe vágni és részben enyhíteni azt.

Hiszem, hogy a város ilyen irányú akcióját a fölöttek hatóságok is örömmel látják és támogatni, helyben hagyni fogják.

HIREK.

Olvasóinkhoz!

A munkabérek újabb emelése, a papir és festék hiány által előidézett drágaság folytán kénytelenek vagyunk lapunk példányonkénti árát 50 fillerre felelni.

Az „Aranyosvédek”
kiadóhivatala.

— Az erzsébetvárosi törvényszék az új erában. Nagyszében, július 19. A Patria írja: Az erzsébetvárosi törvényszék, ügyészség és járásbírótság új összeállításában megkezdte működését. Az elnök 3 fiatal bíróval vette át a bíróságokat, kik közül egyik a járásbírótság vezetője lett. Az ügyészség új vezetője egy románul jól tudó szász ember. Junius 12-én volt az első tárgyalás román nyelven és ettől kezdve kizárólag román nyelven ítélekednek. Az esküt nem tett bírák közül is később néhányan megfontoltak, letették az esküt és ki is nevezettek újból a bíróságokhoz. Junius hó folyamán dr. Gropșian Mihály erdélyi főügyész vizsgálatot tartott és meglepéssel konstataálta a bíróságok és ügyészségnél a román, magyar és szász bírák és hivatalnokok harmónikus együttműködését és a román nyelvben tett előhaladását.

— Cukorcsempészség. F. hó 15-én Pap János rendőr ép abban a pillanatban tartóztatva fel Friedmann Lajos marosújvári lakost, midőn nagyobb mennyiségű cukrot akart Tordáról kicsempészni. Friedmann Pap rendőrnek átadott 200 koronát hogy ne jelentse őt föl. A rendőr a 200 koronát elfogadta, s Friedmann és a vele volt Guttman Lázár marosújvári börke-

reskedőt a cukor szállítmánnyal együtt bevitté a rendőrségre, hol a 200 koronát is beszozáltatta. Friedmann ellen a büntető eljárás bevezettetett.

— A kifli ára Kolozsváron béke időbeli nagyságu vajás kiflinek az ára ma darabonként 60 fillér. Ezzel szemben Tordán télakkora, vaj nélküli silány minőségű kifli ára 1 korona. Hogyan lehetséges ez? Vajjon túrhelhető tovább ez az állapot? Felhívjuk erre az illetékes hatóság figyelmét.

— Akasztófák az árdrágítóknak. A Nagyváradai Napló írja: Szenzációs érdekes a bécsi lapoknak az a prágai híradása, hogy milyen energikusan és sikeresen vették véget a cseh nép a kereskedők árdrágításának. Minden prágai üzlet elé akasztófát állítottak fel, Azután kivitték minden kereskedőt az akasztófa alá és megeskették őket, hogy az árukat és élelmiszereket nem fogják a beszerzési árnál husz százalékkal drágábban árusítani. Egyben megfenyegették őket hogy ha esküjüket megszegik, az üzletük előtti akasztófára fogják felhuzni őket. És ennek a drasztikus, de hatásos fellépésnek meg van az eredménye, hogy Csehországban az utóbbi hetekben nem árdrágítanak.

— Az esküdtszékek felfüggesztése. Brassó, júl. 18. A Gazeta Transilvaniei jelenté, hogy a nagyszébeni kormányzótanács imperiumának területén befejezett tényé vált az esküdtszékek működésének felfüggesztése. A hivatalos lap 38. száma közli az 1569. számu rendeletet, mely szerint minden az esküdtszékek bíraskodása alá tartozott ügy ezentúl a törvényszékek által fog elbíráltatni. A rendelet hatálya 1919. július 1-ével kezdődik.

— Francia napilapok és divatlapok kaphatók Füssy J. könyvkereskedésében.

— Hazárd kártyajáték miatt kísért be a napokban a Nagymalom-utcaából a Csorba Ferenc házából egy gyanus elemekből álló társaságot Pap János rendőr, a ki megállapította, hogy a jelzett házban már huzamosabb idő óta gyanus elemek egész éjjeleken át hazárd kártyajátékot űznek. A kártyát és a bankban levő nagyobb összegű pénzt is lefoglalta a rendőr.

— Csodaszép fehér, himzett és színes ruhakelmék, finom zsebkendők, harisnyák érkeztek a Frenkel-bazárba. Az árak meglepő olcsók!

— Az ótordai ref. templom gáz fűtésével való berendezésére újabb adakoztak: Gerő Gyula 100 k., Ifj. Miklós Ferenc 300 k., Kovács János 200 k., Özv. Nagy Miklósné 300 k., Bergner Mór 100 k., Ifj. Gegesi Samu 500 k., Idős Gegesi Samu 100 k., Kecskeméty Sándor 300 k., Tutsek Ferenc 100 k., Jakab Gergely 100 k., Cirner Istvánné 100 k., Dr. Kolozsvári Sándor 300 k., Balázs Ferenc 100 kor., Gothe Dezső 100 k., Ifj. Szabó Gábor 400 k., Gönczi Béla 100 k., Zsula Sándorné 100 k., Tordai Cementgyár rt. 500 kor., Magyar Solway-művek rt. 500 k., Tordai Kőtermelő és Szállító rt. 200 k., Mendel Sörfőzde és keresk. rt. 300 k., Egyesült Kisegítő és Takarékp. rt. 200 k., Csia János 100 k.

Felkérjük ezuton is a közönséget, hogy a templom fűtési céljaira minél előbb, minél többen adakozni sziveskedjenek.

Adományokat szerkesztőségünk is készséggel közvetít.

Románul egy hónap alatt meg tanulhat a most megjelent román nyelvtanból. Kapható Füssy József könyvkereskedésében.

Óra javítás

szakszerűen Fali inga és
gpórsan és zseborák ál-
pontosan landóráktáron

Bajusz György órásnál

Torda, Egyházfalva-u. 19

— **Munkásbiztosító pénztárak központja Nagyszebenben.** A nagyszebeni kormányzó tanács a munkásoknak betegség és baleset elleni biztosítása céljából Erdély, a Bánát és Magyarországnak a román megszállás alatti területeire Nagyszeben ideiglenes székhellyel országos pénztárat szándékozik felállítani. A központ igazgatói és írsztviselői állásaira most hirdetik ki a pályázatokat.

— **Uj szociálista kormány Csehországban.** Csehországban, hol már úgy szólva a béke tekőszöntött megalakult a haladás és Béke jégében az új cseh kormány tisztán mérsékelt valódi szociálistákból.

Az új kormány tagjai a következők: Miniszterelnök: Dr. Tusar, volt kereskedősegéd, később újságíró és képviselő; kultuszminiszter: Haberman, vasutminiszter: Drehler, kik ezelőtt mindketten rajzolóok voltak. Munkaügyi miniszter: Hampel lett, aki azelőtt famunkás volt; Ciofac miniszter újságíró volt. Belügyminiszter lett: Ssoehla, postaminiszter: Dr. Stanek, földmivelésügyi miniszter: Prassek, mind hárman földmives parasztok. Igazságügyi miniszter: dr. Wesely, a szociális ügyek minisztere: Winter, kik azelőtt ügyvédek voltak. Kereskedelemügyi miniszter lett: Heindler, volt magánhivatalnok, külügyminiszter: dr. Benesek, pénzügyminiszter lett: dr. Srobar orvos, közlekedési miniszter pedig: Horidek, volt kereskedő. Ezzel a névsorral alakult meg az új demokratikus cseh-kormány.

— **Nőtlenégi adó Szerbiában.** Szerbiában életbe léptették a nőtlenségi adót. Nőtlen férfiak 18—30 éves korban havonta 30 dinárt, a 30 éven felüliek havonta 60 dinárt fizetnek. Az utóbbi hónapokban Szerbiában nagyon sok házasságot kötöttek. Bizony nálunk is jó volna a nőtlenségi adót életbeléptetni.

KÖZGAZDASÁG.

A Tordaaranyos vármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos közleményei.

Rovatvezető: **Török Bálint**

A földreform tervezet pénzügyi kérdéséhez.

Ugy a Buza Barna-féle magyar, mint a Bontescu-féle román földreform tervezet az 1913 évi földárakat állapítja meg a felosztás alá kerülő területek megváltási ára gyanánt. Míg a Buza-féle az 1913—17 évi átlag árakat engedi alapul venni a Bontescu-féle ragaszkodik az 1913-as árfolyamhoz. Nézetünk szerint az 1913-as árfolyam nem lehet irányadó, mert a korona értéke az akkori értéknek egy negyedére csökkent. A nemzeti vagyonnak és jövedelemnek igen jelentékeny részét képezi a föld. A 40 milliárd hadiadósságnak kamata sem volna fedezhető sem vagyon, sem jövedelem adóval, ha a föld értékét egy negyedére csökkentjük. Az adósságot pedig akár ide, akár oda csatolják Erdélyt, mindenképpen meg kell fizetni.

A 13-as árfolyam mellett az 500 kat. holdon felüli birtokokat ezen intézkedés 75% vagyonadóval róna meg. E 75% vagyonadó pedig egyoldaluan csak azokat

a tőkéseket érintené, akiknek vagyona földbirtokban van.

Közgazdasági szempontból messze-messze-mező következményekkel járna

A nemzeti vagyonnak 2/3 része a föld birtok. Ha ennek értékét egy negyedére csökkentjük, azt azután bármekkora vagyonadóval is terheljük, a fizető képesség csekély lesz. A jövedelemadónál megint a létminimummal fogunk szembe állani, mert az 1/4 értékre csökkentett, elaprozott földbirtokok létminimumon alól lesznek. Ilyen formán a föld ki fog vonodni az adókötelezettség alól és akkor ki fogja majd jövedelem, vagyon stb. adókat fizetni? Az adóügyi törvények egyidejűleg alapján át dolgozandók lesznek és egyben a kötelező szabályszerű könyvelés volna bevezetendő minden vonalon.

Az 1913-as árfolyam csak az esetben volna elfogadható, ha a fizetés aranyban történne, vagy arany árfolyam értékű papirban, amit a mostani viszonyok között kibocsájtani nem lehet. A földárak megállapításának alapjául szolgálhatna a buza és a földárak közötti arány. A buza árak természetesen csak a kereskedelem szabadságának teljes helyreállítása után állapíthatók meg, mert a megállapítás alapjául sem a maximális sem az uzsora árak nem szolgálhatnak.

— **A méz ára a nagy cukorhiány miatt napról napra ugrásszerűen 5 koronánként emelkedett a héten.** A hét elején még mázsa számára lehetett mézet venni 40 K-ért kg.-ként és a hét végéig 45—50 vögvül 55 K-ra emelkedett. Az üzletekben pedig már 60 K. A méhészeket váratlanul megrohanták megvesztegette nem annyira a tordai, mint inkább a kolozsvári vevők. Figyelmeztetjük méhésztársainkat, hogy a magas árak hatása alatt nehogy kiuzsorázzák méheiket, hagyjanak annyi mézet a kaptárakban amennyi a méhek kiteleléséhez szükséges. Mert ha elveszik és az ősszel nem lesz méhlegelő, éhen pusztulnak méheik. Eppen azért mert kevés mézért sok pénzt kapnak, ne sajnálják a méhektől azt ami nekik a megélhetésükhöz szükséges. — Az egyesületi iskola méhesben közelebből szeretnénk egy előadást tartani, ha a kolozsvári méhészeti szaktanár kaphat utazási igazolványt, az előadást meg is tartjuk. Annak idejéről lapunk utján előre értesítjük a méhésztársakat és az érdeklődő közönséget. Kivánatos volna u. i. a méhészet fejlesztése érdekében, hogy a megyebeli méhészek évenként egyszer-kétszer összegyűljenek és megbeszéljék közös ügyeiket.

— **Benzin a csépléshez.** Tordaaranyos vármegye közlekedési kormánybiztoságától nyert értesítés szerint a nagyszebeni kormányzótanács Tordaaranyos vármegye részére 4 waggon benzint, 1 waggon nyers olajat, 1 waggon kőolajat és 1 waggon ecetszeszt utalt ki.

— **A cséplési szén, fa, benzin és cséplőrész.** Általános a panasz a gazdaközönség körében, hogy a csépléshez szükséges

tüzelőanyag biztosításáról nem történt idejében intézkedés. Így a mezőségen pld. szalmával lesznek kénytelenek tüzelni rettenetes károsodására a gazdának, de egyúttal állattenyésztésünknek is. A szénnek az ára waggoronként 3000 K. ab banya. A tüzifa ára 1600—2000 K. között változik. Bármelyik tüzelő anyaggal is eséljenek, mindenképpen drága lesz, de még ennél is drágább a szalmával való tüzelés. A cséplőgépek az idén 5% ért cséplenek. A tüzelő anyagot és munkásokat a gazda fizeti. A benzin hajtásra berendezett gépek némelyike tüzelőanyagot és munkást is ad 9—12%-os cséplőrész ellenében.

— **A földosztás és az időszöri munkák elvégzése.** Több földbirtokos az iránt érdeklődött a megyei prefektusnál, hogy amennyiben a román kormányzótanács keresztül vinné a nagybirtokok felparcellázását megváltaná-e a jövő évi termés biztosítása érdekében végzett előmunkálatokat és a befektetéseket. A prefektus távirati kérdést intézett ez ügyben a román kormányzó tanácshoz Nagyszebenbe, a honnan az a válasz érkezett a héten, hogy mindennemű munkálatok: ugarolás, szántás stb. és befektetés: vetőmag, stb. becseríték szerint fog átvétetni a munkában levő rendelet tervezet értelmében. Ennek alapján a prefektusa gazdákat földjeik megművelésére hívja fel.

— **A peronospora fellépett a héten** megvesztegette. Figyelmeztetjük szőlősgazdáinkat, hogy ebben a nedves meleg időben terjed a legjobban, tehát a leveleket és friss hajtásokat nem szabad permeteztetlenül hagyni egy napra sem. A tavaly és tavalyelőtt a szárazság miatt nem tudta a fejét felülni vészthozóan a peronospora, a sporák azonban nem pusztultak el a két év alatt és most a nedves meleg időben csiráznak, a szél tova viszi, a szőlőlevélben levő vízesepben megduzzadva, szívókákat bocsájt a levélbe a légzőnyílásokon és a levélben a sejtek között előre törve a sejtfalon keresztül kiszívja a sejtnedvet, kivonja belőle a tápanyagokat s az így kiszivattyuzott levélrész elszárad. A peronospora a szőlő minden zöld részét megtámadja így a bogyóját is. A permetezésnél ügyelni kell tehát, hogy a permetező léből minden zöld részre jusson.

— **Szőlőkötöző hár, gyékény és zsinog, valamint kévekötománilla zsinog kapható** míg a készlet tart. Csekély mennyiséget sikerült beszerezni a kötöző anyagokból ezért ajánljuk tagjainknak, hogy szükségüket egész évre mielőbb biztosítsák. Kapható Tordán, a vármegye házában Köteles György házfelügyelőnél. A svájci raffia ára kg.-ként 80 K, a gyékényé 25 K, a zsinogé 30 K.

— **Jégkár elleni biztosításokat felvesz** az egyesület titkári hivatala Torda, Vallás-szabadság-tér 31. sz. a. Az egyesület utján kötheti meg a gazdaközönség jég, szél, betörés, lopás ellen való biztosításait a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél.

— **Zöldbab, zöldborsó, karalábé, retek** stb. zöldség féleségek termelői áron kapható az egyesület kertészeti telepén, a Martalján.

— **A martaljai ut kiépítéséhez a héten** hozzá fogtak, reméljük, hogy 2 héten belül az uttest szekerek részére is járható lesz.

— **Párisi élelmiszerek.** Párisi lapokból látjuk, hogy az élelmiszerek árai a francia metropolisban is meglehetősen magasnak állanak de minden esetre alacsonyabban, mint mi minálunk. Így július 1-én a marhahús kiloja 220—650 frank, bornyuhús 6—750, bányás 8—9, sertéshús 8—870, csirke kg.-ja 11—1450, kartfiol drbja 3 saláta 040—080, sárga répa csomója 1—150, hagyma csomója 2, zöld bab kgja 2, paradicsom 240, burgonya 105, vaj 150—1350.

— **A mezőgazdasági munkások szesz és dohány szükségletének fedezéséről** papíron gondoskodás történt, illetékes helyen szerzett információk szerint azonban sem dohány sem kellő mennyiségű szesz felett nem rendelkezik a hatóság; még ma sem amikor az aratási munkák megkezdődtek. A gazdaközönség tehát ne igérjen a hatóságtól kapandó dohány és szeszből a munkásoknak, nehogy csalódás érje.

— **Állást keres egy 3 éves gazdasági közép iskolát végzett 30 éves, nős, róm. kath. vallású egyén.** Beszél magyarul, németül, szlávul és keveset románul. Cím: Lackó József Kolozsvár Zápolya u. 15.

— **Ideiglenes állást keres egy 26 éves, nőtlen, róm. kath. vallású, gazdasági szám-tisztai iskolát végzett egyén.** Beszél magyarul, németül, keveset románul. Cím: Simai Antal Kolozsvár, Zápolya-u. 19.

— **Csépő gépész állást keres.** Más gép kezeléséhez, gőzekéhez, malomhoz stb. is vállalkozik. Cím a titkári hivatalban.

— **Eladó 11 méhesalád 7 kaptárral** és 4 kassal. A kassák ára 300, a kaptáraké 400 K. Cím Turda, Fazakas-utca 30.

— **Szőőpermetezéshez perocid** kapható a Turdai Hangyában. Ára kg.-ként 350 K. A rézgálicnál jóval olcsóbb. — Használati utasítás ugyanott kapható díjtalanul.

— **Méz pergetést vállalunk a gazdasági egyesület kertészeti telepén.**

Kitűnő, szakképzett cséplésben jártas gépész cséplési munkát keres. Címe a Szerkesztőségben megtudható.

— **Préselt, denaturált marhás** kapható mázsa száma és a Tordai „Hangya” fogy és ért. szövetkezetben.

Kiadó: FÜSSY JÓZSEF

Eladó:

10 hold szántó a Szentmihályi uton. **Kisebb üres telek** (10 m. széles 330 m. hosszú Arany János u. 40.) **Urillakok,** **Kisebb szőlő,** a tündérbán. **Vetőgép,** löhershóró. **Vendéglő** teljes felszerelés, jó épület, kitűnő existencia. 200 000 korona.

Bérbeadó:

Vendéglő és szálloda Berendezés megvásárlása és kauciótétel kötelező.

Vételre keresek:

Urillakot kerttel. Termőszőlőt gyümölcsösökkel. **Erdőt** 10—150 holdig, uthoz kedvező fekvéssel.

Szabados Győző keresk. ügynöksége.

Eladó két sor hosszú, nagyon szép **gránát-gyöngy,** egy **sanitás szoba-gőzfűrdő készülék** és egy **réz ágy** Jókai-utca 66 sz. a.

Ha olesón és jól akarunk főzni vegyünk Dr. Szentpéteri né férle **Szakácskönyvet,** amely szakácskönyv tartalmazza az összes zöldség-féle és más ételeket, valamint a befőzési dolgokat, ára 10 korona. Kapható Füssy József könyvkereskedésében.

Karton	21-től	Öngyújtó	15	Cérna	12	Mig a készlet tart
Zefir	26-tól	Tüzkő	1	Szappan	3	a Frenkel-Bazárban.
Vászon	20-tól	Margit crém	8	Mosópor	150	

Uj üzlet nyitás!

Felhívjuk a helybeli és vidéki n. b. vevőközönség szíves figyelmét

a női és férfi divatáruházunkra,

Főtér 41 szám, a melyben állandóan raktáron vannak a legújabb divatcikkék, fehér, fekete és sötét színekben himzett grenadinok, szövetek, ruhavásznak, glottok, szatenok, francia creton voalok, creponok, zeffirek, teher pica ruhára, ruhaselymek és legújabb crepdese hűnek összes színekben. Férfi gallerok, fuszeklik, harisnyák barna, fekete, fehér színekben. Selyem paplanok és hozzá vásznak lepedőkre. A t. vevő közönség szíves pártfogását kérve, jegyzünk tisztelettel:

Hary és Szarka.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a t. közönséget, hogy a Kossuth tér 1 szám alatt (Jelinek udvarban) **uj férfi-szabó műhelyt nyitottam.** Elvállalok uj ruhakészítést, valamint átalakításokat is jutányos árban — A t. közönség szíves pártfogását kérve kiváló tisztelettel

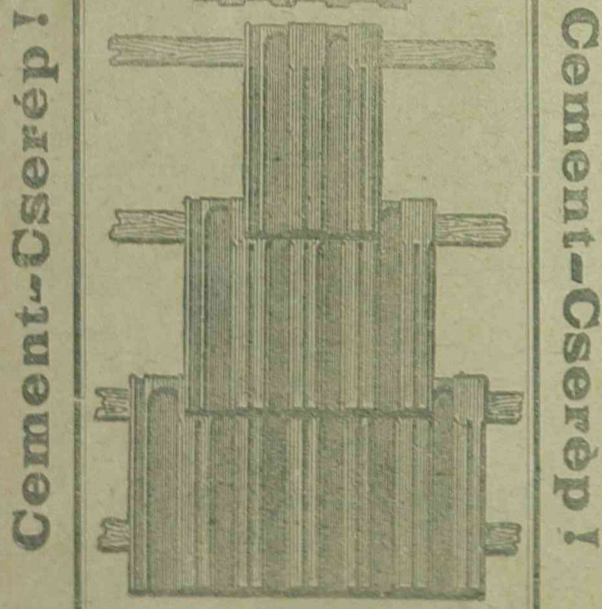
Mo dvay Jenő
férfi szabó, Torda.

Egy eszinosan butorozott szobát keres azonnali lehetőséggel a Főtéren vagy közelében, nőfien tisztviselő. Cim a kiadóhivatalban.

Okl. tanító magán, vagy javító vizsgá a tanulókat előkészít. Fodor Imre tanító Vallásszabadság-tér 5 sz.

Jól berendezett cementárugyárossal társulnék, cement szükségletét biztosítani tudom. Megkeresést e hó 23-ig a kiadóhivatalba cementes társ jelige alatt.

Cserkásszki A.
Josika Miklos-utca 13 szám.

Biztossági préselt dupla átfedő tetőeserép kapnato!

Városi mozi

Jövő heti műsorok:

Julius 20 án vasárnap d. u. 5 től és este fél 9 től **A bolygo hollandi** 5 felv. nagyszabású dráma.

Julius 22 én kedden este fél 9 től **Az árendás zsidó** 4 felv. nagyszabású dráma.

Julius 24 én csütörtökön este fél 9 től **Az árendás zsidó** 4 felv. nagyszabású dráma.

Julius 26 án, szombaton este fél 9 től **A késői boldogság** 4 felv. nagyszerű dráma.

Julius 27 én vasárnap d. u. 5 től és este fél 9 től **A késői boldogság** 4 felv. nagyszerű dráma.

A fenti műsorból a kiváló két drámát a Bolygo hollandit és a Késői boldogságot a közönség szíves figyelmébe ajánlja az igazgatóság.

Eladó boltberendezés. Egy teljesen jékarban levő boltberendezés kis és nagy mértékkel jutányos árban eladó. Megtekinthető Sós-kút-utca 4. sz. a.

November 1-ére esetleg hamarabb gyermektelen házaspár 2 szoba konyhás lakást keres gaz és villanyberendezéssel. Cimét kérem a kiadóhivatalnál eladni.

Hirdetmény.

Felkérjük t. Részvényeseinket, hogy a jegyzett részvényekre további 20% ot legkésőbb f. hó 31-ig befizetni szíveskedjenek.

Késedelmes befizetések után 6% kamatot fogunk felszámítani.

Torda, 1919 július 16.

Tordai sertéshizlalo- és husfeldolgozó r. t. igazgatósága.

Egy jó házból való ügyes tanuló leánya, aki ért egy kicsit a varrashoz, Keves fizetéssel azonnal felvétetik varrodához. Kastély u. 10.

Hölgyeim es Uraim! A kik kifogastalan, gyors es előnyös hazasságot चाहतनाक कोनी, forduljanak bizalommal a kolozsvari „Hazasságközvetítő irodához”. Teljes diszkreció! Kolozsvár, Pap utca 26.

„Műszaki anyagok kezelésében jártas **raktárnok** mielőbbi belepesre keres tetik a Tordai Cemenigyár r.-t. hoz, Tordán.”

Sz. 261-919. kj.

Hirdetmény.

Közvétetik, hogy Aranyosgerend, Aranyoslóna és Sós-szentmárton községek a határükban gyakorolható vadászati jogok haszonberbe adására vonatkozó szerződések haszonber nem fizetése miatt a szerződések 12 pontjában kikötött jogaik alapján önbatalmulag megszüntetik s a vadászati jogokat f. ev. aug. 1 től egymás után következő 6 évre nyilvános árverésen újból haszonberbe adják.

Az árverések a községek hivatalos helyisegeiben lesznek megtartva a következő sorrendben:

Aranyoslóna f. hó 24 d. e. 8 óra.

Aranyosgerend f. hó 27 d. e. 8 óra.

Sós-szentmárton f. hó 28 d. e. 8 óra.

Zárt ajánlatok elfogadtatnak. Árverési feltételek az aranyosgerendi körjegyzői irodában a hivatalos orak alatt megtekinthetők.

Aranyosgerend, 1919 jul. 14-én.

Körjegyző.

Egy gyárilag javított 6 os gőzeseplo garnitura elado. Megtekinthető Miskolci Jozsef gépgyárában Tordán.

SZÉP ÉS TARTÓS CIPŐK

a KONCZ üzletében minden nagyságban kaphatók. (Főtér 13.)

Felsőréss készítő felvétetik!

Jobb család ből való lányka, a ki az elleni iskolát kijárta, gyerekek mellé azonnal felvétetik. Cim Füssy J. könyvkereskedésében.

Keresek bu orozott szobát. Cimét a kiadóhivatalba kérek.

FÉNYKÉPÉSZET. Endes Kálmán fényképész készít szép képeket egész nap reggel 9 től esti 7 ig Festő-utca 35 sz. alatt. Hívasra elmev házakhoz is Menyegzői, társas-estély, vagy halotti képek felvétetnek jutányos ár mellett.

Értesítés.

A város közönsége előtt jól ismert **villany, víz és földgáz szerelő üzletünkben** új szereléshez, javításokhoz szükséges anyagokat állandóan rendelkezünk és e szakmába vágó munkálatokat vállalunk szakszerűen személyesen végezzük. Ugy villany, mint gazjavítási, valamint mindenféle mechanikai munkát évi általánysba is vállalunk. A közönség szíves rendelését kéri Tisztelettel

Kriszt Jakab és Fia

szerelési vállalkozók Főtér 5 sz.

Tagát rszalmakalapokat

átformál, átfest és atvasal. Raktáron női, férfi és gyermek kalapok.

Ausländer A. szalmakalap-gyára Torda, Kossuth-tér 3.

Eladó egy jó szivattyus kut Jósika Miklos utca 50. sz. alatt.

Eladó! Eladó!

Torda, Br. Jósika Miklos utca 4 sz. alatt egy házass telek, szoba butorok, koci, egyes lószekér, hámok, federes ülés, nagy ládák gabonatarására, befőttes üvegek s egyéb aprólékos tárgyak. Megtekinthető minden nap a délelőtti órákban.

Kiadó 24 hold föld, és 6 hold a város körül kiadó. Értekezni lehet a kiadóhivatalban.

Eladó faragott épület fenyőfa, különböző méretekben, waggon tételekként. Ajánlatokat Pálffy András címére Csik-somlyóra küldendők.

— **Kéveköztők** és marokrakó arató gépek és egyéb mezőgazdasági tel szerelések jutányosan **eladók** Verbó Sándornál Ludos

Eladó jó karban levő töltött butor Jósika-u. 8.

Egy nagyon régi — szép kézimunkája — teljesen jó karban levő

Ebédülő-kredencz

eladó. Megtekinthető Tordán, Főtér 55. szám alatt.

Öngyújtók,

kovakövek. öngyújtó zsinorok kaphatók Füssy J. könyvkereskedésében Tordán.

Lengyel Samu

okleveles mérnök.

vállalati irodája

Torda, Vallásszabadság tér 26 sz.

Elvállal mindennemű beton, vasbeton munkát. Gazdasági, családi, bérházak tervezését és építését. Földfelmérést, parcellázást és szakszerű vízelcsapolásokat.

Szobafestést, mázolás a legújabb mintákkal dacára a nagy munkás drágaságnak és anyagáremelkedésnek: úgy helyben mint vidéken jutányosan vállal:

Freund Zsigmond

szobafestő és mázó

Torda, Jósika Miklos u. 21.

GOTHE DEZSŐ

SZERELÉSI VÁLLALATA
VALLÁSSZABADSÁG-TÉR 44.
TELEFON: 82.

KÉSZIT: jutányosan, gyorsan a legjobb kivitelben

FÖLDGÁZ, VIZVEZETÉK, VILLANY, FÜRDŐ ÉS CSATORNA, GŐZFÜTÉS STB. BERENDEZÉSEKET.

Mészáros inasnak egy fiu felvétetik azonnal. Füssy Jenő mészáros Kővári-utca 16. sz.

Püffer Antal

Rákóczi-utca 82 sz.

Elvállal földgáz, vízvezeték, villanyberendezéseket, gazdasági gépek, mechanikus munkákat, kisebb, nagyobb, javításokat. Készítetek jutányosan, jó munkáról szavatolok. Meghívásra azonnal házhoz megyek. A közöns. szíves pártf. kéri

PÜFFER ANTAL
földgáz-szerelő Torda.

Ferenczi Jenő

cipészüzlete Torda, Főtér

Elvállal minden e szakmába vágó rendeléseket. Jó minőségű sárga és fekete cipők, valamint cipőfűző kapható

Pontos kiszolgálás!

Eladó egy jókarban levő gyermek kocs. Kővári utca 18 sz.